

SREDNJOROČNI PLAN RADA INSTITUCIJE

Uprava za indirektno oporezivanje BiH
01.01.2020DO 31.12.2022

Verzija Verzija 1
18.03.2019

Sadržaj

Poglavlje 1: Strateški okvir.....	2
Poglavlje 2: Vizija i misija institucija.....	4
Poglavlje 3: Učesnici i partneri.....	4
Poglavlje 4: Osnovna programska opredjeljenja.....	5
Poglavlje 5: Resursi i kapaciteti potrebni za postizanje ciljeva.....	9
Poglavlje 6: Okvir za praćenje provođenja plana i evaluacija rezultata.....	10
PRILOG 1: Akcioni plan Srednjoročnog plana rada institucije	
PRILOG 2: Pregled zakona, drugih propisa i razvojno-investicionih projekata/programa predviđenih Srednjoročnim planom rada institucije	

Poglavlje 1: Strateški okvir

Poglavlje 1. Strateški okvir

Strateški pravac razvoja Uprave za indirektno oporezivanje (u daljnjem tekstu: UIO) uređen je u skladu sa zakonskim propisima koji reguliraju oblast indirektnih poreza i strateškim ciljevima UIO definiranim od strane Upravnog odbora (u daljnjem tekstu: UO).

UO je u skladu sa članom 14. stav 1. tačka (iii) Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09 i 32/13) nadležan za definiranje strateških ciljeva Uprave i ocjenu uspješnosti UIO u postizanju tih ciljeva.

Odlukom o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 62/14) donesenom od strane Vijeća ministara BiH propisan je, između ostalog, postupak srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine u skladu sa nadležnostima Vijeća ministara BiH i institucija BiH utvrđenih Ustavom, zakonima i drugim propisima Bosne i Hercegovine i obaveza institucija BiH da pripreme i donesu svoj Srednjoročni plan rada.

UIO je uspostavljena 2003. godine donošenjem Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini kao samostalna upravna organizacija i jedina institucija u Bosni i Hercegovini (BiH) nadležna za provođenje zakonskih propisa o indirektnom oporezivanju i politike koju utvrdi Vijeće ministara BiH na prijedlog UO, kao i za naplatu i raspodjelu indirektnih poreza na teritoriji BiH.

Implementiranje politike indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini rezultiralo je uspostavom funkcije UIO na teritoriji BiH, donošenjem zakonskih propisa o indirektnom oporezivanju kao okvira za uspostavljanje jedinstvenog sistema indirektnog oporezivanja u BiH. Na ovaj način je obezbijedena podrška funkcioniranju jedinstvene ekonomske teritorije BiH i njenoj makroekonomskoj stabilnosti i fiskalnoj održivosti. Indirektni porezi za čiju naplatu je nadležna UIO obuhvataju uvozne i izvozne dažbine, porez na dodatu vrijednost, akcize i sve druge poreze zaračunate na robu i usluge.

UIO je pored Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH, odgovorna i za provođenje drugih zakonskih propisa koji reguliraju indirektnu poreze i to:

- Zakon o carinskoj politici u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 58/15). Ovim zakonima se reguliše postupak provođenja i izvršavanja aktivnosti iz oblasti carina, kao i osnovne elemente sistema carinske zaštite privrede BiH, prava i obaveze svih subjekata u carinskim postupcima, carinsko područje, carinsku liniju, carinski granični pojas, carinski nadzor, postupak carinjenja robe i druge institute koji reguliraju sistem carinske zaštite.
- Zakon o carinskoj tarifi („Službeni glasnik BiH“, broj 58/12) regulira tarifnu i statističku nomenklaturu i carinsku tarifu u BiH koja podrazumijeva i carinsku stopu za uspostavljanje carinske dažbine koje se zakonski potražuju i naplaćuju na robu koja je predmet carinjenja.

- Zakon o carinskim prekršajima („Službeni glasnik BiH", broj 88/05) uređuje carinske prekršaje koje učini pravno i fizičko lice na carinskom području BiH u primjeni Zakona o carinskoj politici BiH i propisa donesenih na osnovu tog zakona, propisuju kazne i mjere za učinjeni prekršaj i nadležnost za vođenje postupka.

- Zakon o porezu na dodatu vrijednost („Službeni glasnik BiH", br. 9/05, 35/05, 100/08 i 33/17) koji uvodi obavezu i regulira sistem plaćanja poreza na dodatu vrijednost na teritoriji BiH.

- Zakon o postupku indirektnog oporezivanja („Službeni glasnik BiH", br. 89/05 i 100/13), koji uređuje postupak utvrđivanja, naplate i kontrole indirektnih poreza.

- Zakon o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH", br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17) uređuje oporezivanje prometa i uvoza određenih vrsta proizvoda (akciznih proizvoda) posebnim oblikom poreza - akcizom.

- Zakon o postupku prinudne naplate indirektnih poreza („Službeni glasnik BiH", br. 89/05 i 62/11) uređuje postupak prinudne naplate indirektnih poreza, ostalih prihoda i такси za koje je UIO nadležna.

- Zakon o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda („Službeni glasnik BiH" , br. 55/04, 24/07, 49/09 i 92/17) koji uređuje način uplate indirektnih poreza, ostalih prihoda i такси, vođenje jedinstvenog računa, doznačavanje i raspodjelu prihoda korisnicima prihoda.

Pored zakonskih propisa iz oblasti indirektnih poreza UIO u izvršavanju poslova svog mandata primjenjuje i druge propise koji egzistiraju u pravnom sistemu Bosne i Hercegovine. Nadležnost, organizacija, rukovođenje, prava i dužnosti zaposlenih, upravljanje ljudskim potencijalima i druga pitanja koja se odnose na funkcioniranje UIO definirana su Zakonom o Upravi za indirektno oporezivanje („Službeni glasnik BiH" broj 89/05).

Efikasno izvršavanje poslova iz okvira mandata UIO i pružanje podrške funkcioniranju jedinstvene ekonomske teritorije u BiH omogućeno je uspostavljanjem organizacione strukture UIO na ekonomskim principima, koja je detaljnije uređena Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji u UIO („Službeni glasnik BiH, broj 29/13, 11/16, 72/16, 47/17, 55/17 i 41/19).

Poslove iz svoje nadležnosti UIO obavlja u sjedištu putem osnovnih organizacionih jedinica uspostavljenih u okviru pet sektora po operativnim oblastima djelovanja: carine, porezi, provođenje zakona, pružanja usluga i informacione tehnologije kao podrška jedinstvenom funkcioniranju na cijeloj teritoriji BiH, četiri odjeljenja, Kabinet direktora i unutarnjih organizacionih jedinica uspostavljenih u okviru osnovnih organizacionih jedinica. Izvršavanje poslova van sjedišta UIO organizirano je u okviru regionalnog centra u Banja Luci, Sarajevu, Mostaru i Tuzli i njihovih unutarnjih organizacionih jedinica, te kroz funkcioniranje 37 carinskih ispostava i 60 carinskih referata.

UIO o izvršavanju poslova iz okvira zakonom utvrđene nadležnosti, o finansijskom stanju i provedenim aktivnostima u oblasti provođenja zakonskih propisa o indirektnom oporezivanju izvještava UO.

Polazeći od Strateškog okvira za BiH zadatak UO i UIO je da u okviru svojih zakonskih ovlaštenja doprinesu ostvarenju strateškog cilja: Makroekonomska stabilnost u okviru principa Integrirani rast.

Makroekonomska stabilnost BiH, između ostalog, podrazumijeva održiv ekonomski rast kojem značajno doprinosi kreiranje i provođenje politike indirektnih poreza kao podrška funkcioniranju jedinstvenog ekonomskog prostora u BiH, omogućavanja ispunjavanja obaveza BiH prema EU i prema drugim međunarodnim organizacijama, te integriranje BiH u evropske i globalne tokove.

Ostvarenje ovog cilja zahtijeva uspostavu modernog poreskog sistema i usklađivanje propisa u oblasti indirektnih poreza sa propisima EU, njihovu dosljednu provedbu u cilju efikasnije naplate poreskih prihoda.

UO, kao organ nadležan za kreiranje i predlaganje politike indirektnih poreza kontinuirano analizira rad UIO, prati primjenu propisa iz oblasti indirektnih poreza, prati ostvarenje finansijskih efekata i analizira zahtjeve poslovne zajednice u BiH, te utvrđuje prijedlog mjera koje će doprinijeti ostvarenju strateškog cilja i otkloniti moguće negativne implikacije na javne prihode.

Poglavlje 2: Vizija i misija institucija

Poglavlje 2. Vizija i misija

Vizija UIO : Moderna, kredibilna i uslužno orjentisana Uprava za indirektno oporezivanje.

Misija UIO je efikasna naplata indirektnih poreza kroz visok nivo dobrovoljnog poštivanja propisa.

Poglavlje 3: Učesnici i partneri

Poglavlje 3. Učesnici i partneri

Osnovna uloga UIO u sistemu indirektnog oporezivanja je da u okviru zakonom utvrđenih nadležnosti provodi propise koji regulišu oblast indirektnih poreza i da bude na usluzi poreskim obveznicima, građanima, svim organima i institucijama u ostvarivanju njihovih prava i izvršavanja obaveza iz oblasti indirektnih poreza.

U realiziranju aktivnosti iz okvira mandata UIO ključna je uloga UO čije nadležnosti su definirane članom 14. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH. UO je, između ostalog, nadležan za utvrđivanje prijedloga politike o indirektnom oporezivanju za provođenje u cijeloj BiH, na čiji prijedlog politiku utvrđuje Vijeće ministara BiH.

Razvoj i funkcionisanje UIO se odvija u zakonom propisanim okvirima i utvrđenim politikama o indirektnom oporezivanju sa ciljem modernizacije rada, uspostavljanja partnerskog odnosa sa poslovnom zajednicom u BiH, i pružanja pomoći obveznicima indirektnih poreza u primjeni propisa o indirektnim porezima. U tu svrhu će se razvijati i uspostava automatizovanih poslovnih procesa, poboljšanje kvaliteta pružanja usluga obveznicima indirektnih poreza, pojednostavljenje postupaka za pouzdane poslovne subjekte za

olakšavanje trgovine uz odgovarajuće kontrolne mjere, te jačanje integriteta zaposlenih. UIO ima veliku odgovornost za opštu zaštitu društva, zdravlja ljudi, zaštitu životne sredine i kulturne baštine, te sprječavanje trgovine ilegalnih i zabranjenih supstanci.

Za uspješan razvoj i modernizaciju UIO i ostvarivanje specifičnih ciljeva, pored podrške UO, neophodno je provođenje kontinuirane saradnje sa drugim zakonodavnim i izvršnim organima vlasti u BiH, kao i sa pravosudnim organima, te policijskim agencijama, poreskim upravama entiteta i Brčko distrikta i inspekcijskim službama, da bi se preduprijedili ili spriječili eventualni pojavni oblici sive ekonomije i porezne evazije.

Poglavlje 4: Osnovna programska opredjeljenja

Poglavlje 4. Osnovna programska opredjeljenja

Srednjoročni cilj: Stabilan i transparentan sistem finansiranja Bosne i Hercegovine, upravljanje i kontrola javnih finansija i ispunjenje međunarodnih obaveza.

Od uspostave funkcije UIO i uvođenja poreza na dodatu vrijednost u BiH od 01.01.2006. godine pa dalje kroz godine funkcioniranja intencija je na razvijanju politike indirektnih poreza koja će uspostaviti funkcioniranje modernog sistema indirektnih poreza na cijeloj teritoriji BiH, s kojim će jednako biti zadovoljni korisnici prihoda od indirektnih poreza i obveznici indirektnih poreza.

Efikasno funkcionisanje sistema indirektnog oporezivanja obezbjeđuje ekonomsku i finansijsku stabilnost Bosne i Hercegovine i osnovni je izvor finansiranja (cca 80%) države Bosne i Hercegovine, njenih entiteta i Brčo Distrikta, kao i ispunjenja međunarodnih obaveza.

Upravni odbor i UIO, u okviru svojih nadležnosti, provode aktivnosti iz oblasti indirektnih poreza čiji krajnji rezultat će doprinijeti uspješnoj realizaciji srednjoročnog cilja za koji su ove institucije nadležne.

Specifični cilj 1.1. Razvijanje efikasnog i učinkovitog prikupljanja indirektnih poreza

Osnovna uloga UIO u sistemu indirektnog oporezivanja je obezbjeđivanje dosljedne primjene utvrđene politike indirektnih poreza i propisa o indirektnim porezima u cilju pravilnog obračuna i naplate indirektnih poreza. Uspješnost realizacije ovog cilja zahtijeva standardizaciju poslovnih procesa kao doprinos smanjenju stepena diskrecionih ovlaštenja zaposlenih i eliminisanje prostora za koruptivno djelovanje; nastavak razvijanja potpune automatizacije poslovnih procesa UIO, uvođenja elektronskog dokumenta i omogućavanje elektronskog podnošenja poreske i carinske prijave; poboljšanje kvaliteta usluga za obveznike indirektnih poreza u smislu jačanja profesionalnog i stručnog odnosa zaposlenih u provođenju postupaka indirektnih poreza i skraćivanja vremenskog perioda provođenja istih.

Program 1.1.1. Naplata indirektnih poreza

UIO svoje raspoložive kapacitete usmjerava na naplatu prihoda od indirektnih poreza kako bi realizovala naplatu projektovanih prihoda u skladu sa projekcijom prihoda dobijenom od Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora UIO u periodu koji je obuhvaćen

srednjoročnim planom rada.

UIO preduzima radnje u pravcu poboljšanja organizacione strukture i sistematizovanih radnih mjesta u skladu sa obimom i potrebama za obavljanje poslova osnovne djelatnosti, poboljšati sistem odgovornosti svih nivoa rukovođenja. Da bi se obezbijedila što efikasnija naplata indirektnih poreza, pored informatičke i materijalno-tehničke podrške, posebna pažnja se posvećuje ujednačenom postupanju u primjeni propisa o indirektnim porezima i kvalitetu provođenja carinskih i poreskih procedura, te kroz pojačane mjere nadzora nad primjenom propisa o indirektnim porezima. Za implementaciju Zakona o carinskoj politici u BiH i njegovog provedbenog propisa i u cilju obezbjeđenja jednoobrazne primjene tih propisa na cijelom carinskom području BiH potrebno je izraditi nova uputstva, što uključuje i carinska pojednostavljenja. Nastaviti će se sa unaprjeđenjem selektiviteta u smislu normativnog uređenja i unaprjeđenja aplikativnog modula.

Posebna pažnja se posvećuje stanju prinudne naplate duga indirektnih poreza i u tom smislu provode kontinuirane edukacije službenika iz Središnjeg ureda i regionalnih centara radi ujednačenog postupanja u provođenju postupaka prinudne naplate i jedinstvene primjene propisa u ovoj oblasti. Nakon primjene svih zakonom propisanih mjera za prinudnu naplatu duga indirektnih poreza redovno će se provoditi analiza stanja duga i preduzimati mjere za ažuriranje istog uključujući i rješavanje stanja duga u situacijama gdje su iscrpljena sva zakonska sredstva naplate duga i gdje je nastupila zastara za naplatu istih. Nadalje provešće se poboljšanje organizacione strukture jedinica za prinudnu naplatu kao i poboljšanje normativnog uređenja (npr.kod prodaje nekretnina ili solidarne odgovornosti i dr.).

Neophodno je provođenje mjera za obezbjeđivanje efikasnijeg upravnog rješavanja koje podrazumijevaju prioritarno kadrovsko jačanje organizacionih jedinica za upravno rješavanje, posebno drugostepeno rješavanje.

Program 1.1.2. Identifikacija i eliminacija svih oblika nezakonitog obavljanja djelatnosti

UIO će posebnu pažnju posvetiti razvoju sistema analize i upravljanja rizicima u svim segmentima djelovanja UIO. Ove aktivnosti će doprinijeti unaprjeđenju kvaliteta u izradi plana kontrola i stvaranju registra rizika i baza nepravilnosti realizacije kontrolnih aktivnosti i poboljšanja efekata kontrola. Kontinuirano povodjenje stručne edukacije poreskih i carinskih inspektora i standardizacija procedura u postupku kontrola će doprinijeti ujednačavanju prakse rada i jednoobraznom postupanju.

Intenziviranje aktivnosti na prikupljanju i analizi obavještajnih informacija, ažuriranje baza podataka korisnih za provođenje aktivnosti na suzbijanju krijumčarenja roba posebno akciznih roba, otkrivanju i sprječavanju carinskih prevara, istraživanju i procesuiranju krivičnih djela i prekršaja iz oblasti indirektnih poreza. Carinski i porezni sistem BiH predstavlja jedan od ključnih nosilaca u održavanju stabilnosti i poticanju razvoja privrede BiH. Provođenje mjera otkrivanja, istraživanja, procesuiranja, te sprječavanja činjenja prekršaja indirektnih poreza i krivičnih djela u ovoj oblasti, kao i primjena preventivnih i represivnih metoda suzbijanja prevara, treba postati kategorički imperativ ponašanja i

djelovanja kako bi se doprinijelo smanjenju sive ekonomije i porezne evazije.

Obezbijediti efikasno funkcionisanje sistema indirektnih poreza u kojem će uloga UIO doprinijeti da obveznici indirektnih poreza jednako kao što ostvaruju svoja prava, izvršavaju i svoje obaveze u oblasti indirektnih poreza na zakonit i blagovremen način.

Dosljedno provođenje preporuka interne revizije ima preventivno djelovanje u poboljšanju poslovnih procesa, uključujući i mjere unutrašnje kontrole koje doprinose zakonitom funkcionisanju organizacionih jedinica i zaposlenih u izvršavanju poslova iz djelokruga rada. Nastaviti sa razvijanjem sistema internih kontrola i sistema finansijskog upravljanja i kontrole u UIO a sve u cilju efikasnijeg nadzora nad provođenjem propisanih procedura i racionalizacije troškova poslovanja.

Specifični cilj 1.2. Povećanje efikasnosti kapaciteta za prikupljanje indirektnih poreza

Cilj je da se obezbijede uslovi u informatičkom i materijalno-tehničkom smislu za kvalitetno provođenje propisanih procedura i nesmetano funkcioniranje UIO. Neophodno je planski nastaviti sa unaprjeđenjem stanja i izgradnjom smještajnih kapaciteta UIO, kao i uređenjem graničnih prelaza sa propisanim standardima. Uslovi rada su od znatnog uticaja na kvalitet izvršavanja poslova iz djelokruga rada UIO, te na nivo zadovoljstva obveznika indirektnih poreza, kao i drugih korisnika usluga koje UIO pruža.

Program 1.2.1. Razvijanje informacionog sistema u cilju automatizacije poslovnih procesa

UIO će nastaviti sa provođenjem aktivnosti koje će doprinijeti uvođenjem elektronskog dokumenta i obezbijediti nesmetano elektronsko podnošenje carinske i poreske aplikacije. Unaprjediti funkcionisanje postojećih aplikacija i dograditi aplikaciju program Račun da bi se poboljšalo praćenje naplate indirektnih poreza. Nastaviti sa aktivnostima potpune uspostave rezervne lokacije podataka iz informacionog sistema UIO. Dalje unaprjeđenje aplikacija koje UIO koristi u izvršavanju poslova iz svoje nadležnosti u smislu prilagođavanja važećim propisima i tehnološkom napretku, kako bi se učinilo što uspješnijim funkcionisanje UIO u svim segmentima i obezbijedili uslove za uvođenje olakšica u poslovanju poreskih obveznika i zaposlenih u UIO.

Program 1.2.2. Modernizacija kapaciteta za funkcionisanje graničnih prelaza i objekata Uprave

Modernizacija i stavljanje u funkciju svih raspoloživih kapaciteta UIO je preduslov za uspješno realiziranje projekata, programa, specifičnih ciljeva UIO i u konačnici doprinos realiziranju srednjoročnog cilja UIO. U narednom periodu prioritarno će se djelovati na rješavanju smještajnih kapaciteta za zaposlene u SU UIO i Regionalnom centru Banja Luka i realizovanju planiranih projekata javnih investicija u skladu sa prioritarnim potrebama i raspoloživim finansijskim sredstvima. U svrhu modernizacije kapaciteta Uprave provodiće se sagledavanje potreba za materijalno tehničkom opremljenošću kapaciteta UIO, ažuriranje istih u smislu utvrđivanja prioriteta, te sačinjavanje plana javnih nabavki i realizacija istog u skladu sa odobrenim budžetskim sredstvima.

Specifični cilj 1.3. Razvoj efikasnog sistema pružanja usluga obveznicima indirektnih poreza
Poboljšanje kvaliteta usluga poreskim obveznicima kroz skraćivanje vremena za rješavanje zahtjeva poreskog obveznika, kvalitetu i jednoobraznosti dostavljenih odgovora, stvaranje

baze odgovora i prakse postupanja u istovjetnim ili sličnim slučajevima. Posebna pažnja se posvećuje poboljšanju kvaliteta internet stranice UIO, pripremi brošura po pitanjima iz oblasti indirektnih poreza, unaprjeđenju komunikacija, unaprjeđenju normativnog uređenja u oblasti indirektnih poreza sa jasnim i nedvosmislenim normama i poboljšanje u poštivanju rokova za upravna rješavanja).

Obezbjedivanje dosljedne primjene propisa o indirektnim porezima i uvođenje pojednostavljenja određenih procedura uz ispunjenje propisanih uslova, pored donošenja propisa potrebnih za poboljšanje normativnog uređenja u oblasti indirektnih poreza potrebno je unaprijediti organizacionu strukturu i sistematizovati adekvatan broj izvršilaca izradom novog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji u UIO i kontinuirano provoditi edukacije zaposlenih i ostalih učesnika u postupku indirektnog oporezivanja.

Program 1.3.1. Unaprjeđenje poslovnih procesa i partnerskih odnosa

Provođenje aktivnosti mapiranja poslovnih procesa na nivou svih organizacionih jedinica u cilju standardizacije poslovnih procesa i obezbjeđivanja jednoobraznog rada i smanjenja broja nepravilnosti u radu. Na ovaj način će se doprinijeti da se diskreciona ovlaštenja zaposlenih svedu na što niži nivo i smanji prostor za koruptivne izazove, te da se preventivno utiče na svijesti zaposlenih o značaju primjene propisa o indirektnim porezima i naplati istih. Razvijati kompetencije zaposlenih i uticati na jačanje integriteta, smanjivanje koruptivnih djelovanja i jačanje poštivanje Kodeksa zaposlenih.

Kontinuirano plansko provođenje stručne edukacije zaposlenih radi poboljšanja kvaliteta rada i pružanja usluga. Fokusiranje na unaprjeđenju kvaliteta odgovora po zahtjevima poreskih obveznika i postupanje po istim u što kraćem vremenskom periodu, te uspostaviti i redovno ažurirati bazu odgovora.

Obezbijediti efikasno postupanje po zahtjevima za upis u registar obveznika indirektnih poreza i kontinuirano ažuriranje registra obveznika indirektnih poreza.

Specifični cilj 1.4. Osiguranje makroekonomske stabilnosti i unaprjeđenje zakonskog okvira i sistema raspodjele indirektnih poreza

Cilj je obezbijediti ekonomski i finansijski stabilnu državu BiH sa njezinim entitetima i Brčko Distriktom. Da bi doprinijeli ostvarenju ovog cilja UO teži ka tome da u naredne tri godine kroz do sada stečeno iskustvo i kontinuiranu analizu stanja u oblasti indirektnih poreza, sagledavajući realne mogućnosti i uticaje vanjskih faktora (političke, ekonomske, privredne i dr.), koristeći pozitivna iskustva drugih evropskih država i preporuka Međunarodnog monetarnog fonda i poštujući obaveze koje proističu iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju potpisanog između BiH i EU obezbijedi kvalitetne zakonske propise o indirektnim porezima i otkloni nedostatke uočene kroz primjenu važećih zakonskih propisa i da uspostavi bolji i kvalitetniji zakonski okvir za funkcioniranje sistema indirektnih poreza u BiH koji će doprinijeti makroekonomskoj stabilnosti BiH i pružiti podršku njenoj fiskalnoj održivosti.

Program 1.4.1. Kreiranje politike indirektnog oporezivanja

Kreiranje politike indirektnih poreza zahtijeva kontinuirano analiziranje trendova u oblasti indirektnih poreza i praćenje kretanja privrednih tokova u BiH, u skladu sa kojima će se vršiti

prilagođavanje propisa potrebama i mogućnostima i stvaranje kvalitetnog zakonskog okvira koji će obezbijediti uvjete za implementaciju efikasnog sistema indirektnog oporezivanja i funkcioniranja UIO, kao i usklađivanje propisa sa EU propisima. Nastaviće se sa razvijanjem odnosa povjerenja u oblasti indirektnih poreza sa poreskim obveznicima, odnosno privrednom zajednicom i institucijama svih nivoa vlasti u BiH kroz obezbjeđivanje visokog nivoa profesionalizma UO i UIO u efikasnom i stručnom izvršavanju poslova, i kroz isticanje značaja dobrovoljnog ispunjenja poreske obaveze uticati na jačanje porezne svijesti obveznika indirektnih poreza, uticati na razvoj kompetencija i jačanje integriteta zaposlenih u UIO. Stoga UO u kreiranju, odnosno predlaganju politike indirektnih poreza prati i analizira sve pokazatelje i ostvarene rezultate rada UIO u svrhu iznalaženja najboljih rješenja za unaprjeđenje rada UIO, posebno u segmentima djelovanja UIO koji ne daju zadovoljavajuće rezultate.

Takođe, UO kontinuirano prati stanje krajnje potrošnje kroz razmatranje izvještaja o provedenim analizama u oblasti krajnje potrošnje sa prijedlogom mjera za poboljšanje i unaprjeđenje stanja u ovoj oblasti. Nadalje za potrebe fiskalnih analiza prikupljaju se izvještaji o izvršenju budžeta vlada u BiH i drugi relevantni pokazatelji (vanjski dug, vladine investicije i zaduženja i dr.), te vrši makroekonomska projekcija, odnosno projekcija prihoda od indirektnih poreza, i prati nivo naplate indirektnih poreza, uključujući i nivo naplate duga po osnovu indirektnih poreza.

Poglavlje 5: Resursi i kapaciteti potrebni za postizanje ciljeva

Poglavlje 5. Resursi i kapaciteti potrebni za postizanje ciljeva

- Predviđeni izvori finansiranja (budžet, vanbužetska sredstva)

Sredstva potrebna za realizaciju ciljeva UO i UIO u najvećem procentu obezbjeđuju se u skladu sa Zakonom o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH, te poslovanje vrše putem Trezora BiH.

Tako su za naredni srednjoročni period kroz budžetski zahtjev (Instrukcija broj 1) planirani, osim tekućih izdataka i kapitalni izdaci za okončanje započetih projekata i pokretanje novih. Finansiranje izgradnje novih administrativnih kapaciteta za smještaj i rad zaposlenih, nabavka nove i modernizacija postojeće opreme, te rekonstrukcija objekata na graničnim prijelazima u narednom trogodišnjem periodu predviđena je iz Budžeta BiH.

Izgradnju prioriternih objekata na graničnim prijelazima sa Republikom Hrvatskom: Svilaj, Doljani i Osoje; sa Republikom Srbijom: Bratunac i Uvac i sa Republikom Crnom Gorom granični prelazi: Deleuša, Klobuk i Zupci. UIO će sredstva obezbijediti iz budžetskih sredstava, dok će određena kapitalna ulaganja financirati Europska komisija kroz IPA projekte (Projekat: Implementacija NCTS-a; Projekat: Dalje usklađivanje propisa i prakse carina i poreza sa EU legislativom; Projekat: Nabavka hardverske opreme, završetak softverske aplikacije za elektronski provoz (NCTS) u iznosu od 8,4 mil KM).

- Jačanje organizacionih kapaciteta potrebnih za izvršenje plana

Obezbjediti ažurnost u donošenju podzakonskih propisa iz oblasti indirektnog oporezivanja. Modernizovati organizacionu strukturu UIO, izraditi novi Pravilnik o unutarnjoj organizaciji u UIO i sistematizovati adekvatan broj izvršilaca radi omogućavanja uspostavljanja naprednijeg funkcionisanja svih organizacionih jedinica UIO, bez potrebe premještanja izvršilaca iz jedne u drugu organizacionu jedinicu i remećenja procesa rada u tim organizacionim jedinicama. Poboljšati uvjete rada na graničnim prijelazima i carinskim ispostavama, obezbijediti objekat za sjedište UIO i RC Banja Luka, objekat na aerodromu Banja Luka, izvršiti rekonstrukciju postojećeg objekta RC Tuzla i izgraditi granične prelaze za pogranični promet.

Poglavlje 6: Okvir za praćenje provođenja plana i evaluacija rezultata

Poglavlje 6. Okvir za praćenje provođenja plana i evaluaciju rezultata

- Definiranje ključnih pokazatelja

UIO će na osnovu Akcionog plana Srednjoročnog plana rada UIO sačinjavati za svaku godinu godišnji program rada sa svim elementima koje sadrži Akcioni plan rada Srednjoročnog plana rada UIO u kojem će razraditi aktivnosti po projektima utvrđenim za ostvarenje programa, odnosno cilja. Godišnji program rada za narednu godinu UIO podnosi najkasnije do 30.10. tekuće godine na odobravanje Upravnom odboru.

Realizovanje postavljenog cilja (srednjoročnog i specifičnog) se prati kroz pokazatelje uspjeha za mjerenje stepena dostizanja cilja koji će nam dati informaciju o očekivanom stanju, dok se realiziranje programa prati kroz pokazatelje rezultata kojim mjerimo izlazne rezultate (npr. da li smo izvršili aktivnost ili ne).

Srednjoročni cilj UIO – Stabilan i transparentan sistem finansiranja Bosne i Hercegovine, upravljanje i kontrola javnih finansija i ispunjenje međunarodnih obaveza.

Pokazatelj uspjeha je procenat raspodjele prihoda u odnosu na prethodnu godinu

Specifični cilj 1.1. – Razvijanje efikasnog i učinkovitog prikupljanja indirektnih poreza

Pokazatelj uspjeha je procenat naplate neto prihoda tekuće u odnosu na prethodnu godinu

Program 1.1.1. - Naplata indirektnih poreza

Pokazatelj rezultata je procenat naplate u odnosu na plan naplate neto prihoda

Program 1.1.2. Identifikacija i eliminacija svih oblika nezakonitog obavljanja djelatnosti

Pokazatelj rezultata:

- broj procesuiranih predmeta / broj podnesenih prijava o počinjenom krivičnom djelu (izvještaja, informacija, obavještenja), zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka i izdatih prekršajnih naloga

- procenat povećanja/smanjenja efekta neto kontrola u odnosu na prethodnu godinu

Specifični cilj 1.2. Povećanje efikasnosti kapaciteta za prikupljanje indirektnih poreza

Pokazatelj uspjeha: Udio utrošenih sredstava u prikupljenim prihodima na jedinstvenom računu tekuće godine (%)

Program 1.2.1. Razvijanje informacionog sistema u cilju automatizacije poslovnih procesa
Pokazatelj rezultata: Nivo automatizacije poslovnih procesa

Program 1.2.2. Modernizacija kapaciteta za funkcionisanje graničnih prelaza i objekata
Uprave

Pokazatelj rezultata: procenat povećanja naplate bruto prihoda/prethodna godina

Specifični cilj 1.3. Razvoj efikasnog sistema pružanja usluga obveznicima indirektnih poreza
Pokazatelj uspjeha: Nivo zadovoljstva obveznika kvalitetom i integritetom usluga UIO
(anketa zadovoljstva ocjena 0-5)

Program 1.3.1 Unaprjeđenje poslovnih procesa i partnerskih odnosa

Pokazatelj rezultata: Procenat riješenih upravnih predmeta/zaprimljene upravne predmete

Specifični cilj 1.4. Osiguranje makroekonomske stabilnosti i unapređenje zakonskog okvira i
sistema raspodjele indirektnih poreza

Pokazatelj uspjeha je finansijski efekat primjene propisa i/ili mjera u oblasti indirektnih
poreza, koji se mjeri kretanjem bruto prihoda tekuće u odnosu na prethodnu godinu

Program 1.4.1. Kreiranje politike indirektnog oporezivanja

Pokazatelj rezultata: Realizacije usvojenih zaključaka UO (%)

- Metodi za prikupljanje informacija o pokazateljima

UIO prati realiziranje srednjoročnog plana rada za svaku godinu kroz praćenje ostvarivanja
pokazatelja uspjeha u realiziranju utvrđenih ciljeva, programa i projekata. Po okončanju
poslovne godine, pored izgrade godišnjeg izvještaja o radu, UIO sačinjava i izvještaj o
realizaciji srednjoročnog plana rada koji dostavlja na razmatranje UO do 01.02. tekuće
godine za prethodnu godinu, a do 15.02. tekuće godine UIO dostavlja izvještaj o realizaciji
srednjoročnog plana rada Ministarstvu finansija i trezora i Direkciji za ekonomsko planiranje
radi uključivanja izvještaja UIO u izvještaj o realizaciji srednjoročnog programa rada Savjeta
ministara BiH. Izvještaj o realizaciji srednjoročnog plana rada omogućava evaluaciju
napretka u ostvarivanju ciljeva postavljenih Srednjoročnim planom rada UIO i analizu
adekvatnosti programa i projekata koji su utvrđeni za ostvarivanje cilja, dok se kroz izvještaj
o rezultatima rada na godišnjem nivou prati realizacija godišnjeg programa i ocjena
pokazatelja rezultata ostvarenih kroz realizaciju aktivnosti definisanih u godišnjem programu
rada za ostvarivanje ciljeva, programa i projekata iz srednjoročnog plana rada. Takođe od
strane Odjeljenja za internu reviziju izvršena je evaluacija provedbe Srednjoročnog plana
rada UIO za period 2016-2018. godina i sačinjen izvještaj sa zaključcima koji obuhvataju
segmente u kojima je neophodno unapređenje, te su isti uvaženi prilikom definisanja
pokazatelja, odnosno, ciljeva, programa i projekata sadržanih u srednjoročnom planu rada.

- Osnovni zaključci prethodnog Izvještaja o provođenju plana rada

Nivo prikupljenih prihoda od indirektnih poreza u iznosu od 7 milijardi i 596 miliona KM je do sada najveći iznos prihoda koje je UIO prikupila od svoje uspostave do danas i koji su za cca 553 miliona KM ili 7,84% više u odnosu na isti period 2017. godine, što je odraz efikasnog i efektivnog rada UIO u 2018. godini.

Pored do sada najboljih rezultata ostvarenih u radu UIO, analizom funkcionisanja ove UIO cijenimo potrebnim angažovanje na daljem unapređenju poslovnih procesa posebno u segmentu poboljšanja postupka prinudne naplate, poboljšanje kvaliteta kontrolne funkcije primjene propisa indirektnih poreza, poboljšanja informatičke podrške, poboljšanje kvaliteta usluga poreskim obveznicima, obezbjeđivanje stručne edukacije službenika UIO i obveznika indirektnih poreza. Za realizovanje unapređenja poslovnih procesa u UIO neophodna je podrška u smislu obezbjeđivanja dovoljnog broja izvršilaca i poboljšanje materijalno tehničkih uslova rada.

- Problemi u provođenju

Analizom identifikovanih problema u funkcionisanju organizacionih jedinica UIO pored određenih poteškoća kao smetnje za efikasno djelovanje u određenim segmentima, evidentno je da se osnovni problemi u funkcionisanju UIO odnose na slijedeće:

- Nemogućnost popunjavanja sistematizovanog broja izvršilaca u skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji UIO i obezbjeđivanja dovoljnog broja izvršilaca, kao i neadekvatna organizaciona struktura UIO za izvršavanje poslova iz djelokruga rada UIO. Obim poslova u UIO je znatno povećan i poslovne aktivnosti su sve složenije u odnosu na ranije godine funkcionisanja ove Uprave, koja činjenica nije praćena angažovanjem dovoljnog broja izvršilaca i adekvatnom organizacionom strukturom što znatno otežava efikasno i efektivno izvršavanje poslova iz nadležnosti UIO. Uzimajući u obzir složenost i obim poslova na pojedinim referatima, te činjenicu da je veliki broj zaposlenih pored obavljanja redovnih poslova angažovan i na obavljanju dodatnih poslova kao članovi raznih radnih tijela, komisija i sl. (radne grupe za izradu nacrtu zakona i podzakonskih propisa, projektni tim za novi kompjuterizovani postupak provoza-NCTS, unaprjeđenje analize rizika, uvođenje elektronskog podnošenja poreske i carinske prijave i dr.), to znatno otežava i usporava blagovremeno izvršavanje aktivnosti u okviru redovnih poslovnih procesa;

- Evidentno je da se u drugostepenom upravnom postupku rješenja često poništavaju zbog procesnih nedostataka, a ne zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja niti zbog pogrešne primjene materijalnog propisa iz kojih razloga će se u narednom periodu provesti analiza i identifikovati rizici kako bi se preduzele adekvatne mjere za njihovo otklanjanje kroz provođenje internih obuka službenika i obezbjeđivanje jednoobraznog postupanja u istovjetnim ili sličnim predmetima.

- Nedovoljno finansijskih sredstava za provođenje stručne edukacije zaposlenih UIO i obveznika indirektnih poreza.

- Informatička oprema nema zadovoljavajuće performanse;

- Veći broj službenih vozila je s obzirom na godinu proizvodnje i veliku pređenu kilometražu upitne tehničke ispravnosti, te je nedovoljan broj vozila za terenski rad;

- Nemogućnost uticaja na brzinu rješavanja imovinskih odnosa i dugotrajne procedure izdavanja odobrenja za građenje u izvršavanju poslova upravljanja objektima na graničnim prelazima, često nerealni zahtjevi pojedinih službi na graničnim prelazima, te nedovoljno raspoloživih budžetskih sredstava za ovu namjenu. Ovi problem utiču i na realizaciju projekata javnih investicija u planiranim rokovima.
- Realizovanje projekta Tranzitni provozni sistem (NCTS) usporen je zbog problema u vezi ispunjenosti uslova za dobijanje statusa ovlaštenog ovjerioca, što je uslovljeno standardizacijom poslovnih procesa UIO koje aktivnosti zahtijevaju pored vremenskog perioda potrebnog za njihovu realizaciju i znatna finansijska sredstva.
- Nedostatak adekvatne finansijske motivacije za rad, niske plate u odnosu na složenost poslova koje zaposleni u UIO obavljaju. U tom smislu je prisutno nezadovoljstvo zaposlenih i istovremeno je prisutna nemogućnost internog premještaja radi popune pojedinih radnih mjesta kada to zahtijeva obim poslova, npr.premještaj ovlaštenog službenog lica na radno mjesto istog nivoa na kojem izvršilac nema pravo na dodatak na platu po osnovu ovlaštenja prisutna je opstrukcija od strane premještenog službenika kroz odsustvo sa rada zbog bolovanja, pri čemu UIO nema adekvatne mehanizme za provjeru opravdanosti bolovanja, odnosno i u slučaju izvršenih provjera odsustva premještenog službenika sa posla zbog bolovanja nismo imali razumijevanje zdravstvenih ustanova.
- Neadekvatna opremljenost graničnih prelaza i carinskih terminala (npr. GP Brod, CI Bihać, GP Šepak, potreba proširivanja carinskog terminala na GP Rača i CI Bijeljina, GP Novi Grad.).

Potpis

M.P